

?Quan es confon el desig personal amb la voluntat popular

L'Onze de setembre, des d'aquella primera manifestació improvisada del 1976, s'ha vist cada any, pels carrers de les ciutats i dels pobles, un reuuny de senyeres, estelades i gent amb una voluntat d'autoafirmació per exercir el dret a decidir el seu futur. La dèria d'alguns de presentar la manifestació amb més assistents, com si es tractés d'obtenir un rècord Guinness o, la contrària, de voler minimitzar cents de milers de manifestants (fins a un milió) fent veure que hi havia poca gent i que no representen una voluntat majoritària, fa que en els dies següents es parli més d'aquest detall que del mateix esperit reivindicatiu que porta a manifestar-se. Podrem veure, en funció que qui ho escriu, si aquest any, després de la pandèmia, ha estat un èxit de participació o no ho ha estat.

Més enllà de les picabaralles per donar importància al volum de la manifestació d'aquest Onze de setembre, sembla inqüestionable que aquesta és sempre un èxit, any rere any, amb situacions adverses, amb repressió, amb gent a la presó, el poble sempre ha sortit a fer sentir la seva veu perquè és la gent de Catalunya, qui demana decidir el seu futur. Els partits polítics que acostumen a cobrir les portades dels diaris són només una eina, necessària, és cert, imprescindible, també, però en cap cas són la força matriu que ho pot fer possible.

Aquesta posició dels partits polítics com un element requerit de l'engranatge que ha de fer possible el dret a decidir, es va veure clar a partir de la sentència del Tribunal Constitucional l'any 2012. Va ser el poble qui va empenyer els partits i als seus dirigents a prendre posicions, conscients de la força d'un poble que els empenyia a fer-ho. Ho varen entendre i van actuar en conseqüència, tot i que s'ha de reconèixer, vist com actuen ara, que era una mica a contracor i que potser ho varen fer per salvar les seves sigles més enllà dels objectius que els votants demanaven. Per això, sorprèn que ara el president Aragonès digui que "estem retornant el conflicte a la política, d'on no hauria d'haver sortit". Si s'entén bé, president, vol dir que el poble calli, que els professionals, ja faran la seva feina? Això és el que demanaven quan no volien que es participés en la manifestació?

Ja fa temps que es parla de la deriva que els partits polítics estan prenent, actuant en una doble vessant, per una part, donant un missatge als seus votants, en línia al que creuen que aquests demanen, per l'altra, actuant en sentit contrari, en funció dels seus interessos. Fa temps que ERC està en aquest perillós equilibri, en què cada vegada sembla pesar més, la política d'apuntalar el govern espanyol, que no pas la defensa dels interessos de Catalunya.

De fet, si ens atenim als resultats dels suports al govern central per part d'aquest partit i les contrapartides obtingudes, el saldo és francament minso. Dues poden ser les raons: la primera és l'interès que tenen en mantenir-se al govern i accepten la situació actual. Aquesta raó explicaria l'afirmació del president Aragonès, que deixa la reivindicació d'un referèndum a la taula de diàleg per l'any 2024, després de les eleccions generals, tot i que dins del seu partit hi ha veus, com Carme Forcadell, que demanen posar límit d'uns mesos a la taula o deixar-ho, L'altra raó, no la vull creure, fora pitjor i és que no hi ha capacitat intel·lectual negociadora i es deixen enganyar sempre.

Òmnium demana no tan sols una estratègia unitària, tan necessària i llunyana a la realitat actual com s'està demostrant, sinó també demana, amb molt bon criteri, nous actors per assolir l'objectiu. A hores d'ara, tret del president Puigdemont, que segueix amb la lluita jurídica a Europa, deslligat fins i tot de càrrecs de partit, la resta de polítics implicats en l'U d'octubre han deixat els seus càrrecs. Tan sols Oriol Junqueras es manté ferm en el seu lloc, fa la fila que més crescut que abans, fins al punt, si ens atenim a les seves declaracions, sembla considerar que aquesta darrera manifestació es feia, en part, en contra d'ell.

Certament, ha fet un sil·logisme fins al punt d'afirmar que l'objectiu era contra ERC i no per defensar els drets catalans. Es pot creure tan important per pensar que un poble es manifesta contra ell? La seva resposta, com un bon demòcrata que accepta la crítica, ha estat no assistir a la manifestació, la qual cosa es deslliura de fer. Però ha anat més enllà, un fet fora de tot sentit: ha enviat una carta als seus militants i simpatitzants posant en qüestió la convocatòria, demanant que no hi anessin.

En la mateixa mesura que els partits polítics han d'entendre que no són l'ànima del poble, sinó una representació i, per tant, una eina d'aquest per assolir uns propòsits; el polític ha d'acceptar que la gent pot discrepar de les seves actuacions, de les seves decisions i tenen tot el dret a criticar. Ningú ha de pretendre fer callar a ERC, com ha cridat Junqueras, però tampoc que ERC vulgui fer callar-nos.

L'actitud d'ERC és d'una prepotència que no és digna d'un partit de la seva història, forçant als seus membres a no assistir a una manifestació que any rere any es fa amb la mateixa finalitat. Certament, hi ha persones del partit que ho han entès i que, amb criteri propi, van assistir-hi, com la presidenta Forcadell, que, tot dient que no està d'acord amb el manifest de l'ANC, hi anava per defensar els drets de Catalunya. En la mateixa línia, l'exconsellera Dolors Bassa i el sector crític que va decidir no respondre a la crida de la presidència del partit.

Jordi Sánchez ha arribat a dir, en resposta a unes declaracions d'Oriol Junqueras amb relació al pacte de govern, (qüestionat i que amb seguretat seguirà, perquè tant a ERC com a JxCat, els interessa mantenir una posició pública, almenys fins passades les eleccions municipals), que les seves manifestacions amb relació a la posició de JxCat, eren conseqüència que Junqueras estava mal informat, fet que el sorprenia o que realment estava mentint. Arriba un moment en què sembla que les decisions preses són derivades de qüestions personals. Si fos així, caldria que les persones afectades deixessin els seus càrrecs a d'altres que tinguin prou clar quin és l'objectiu que els marca els seus votants.

Una vegada més, sembla que la política de Pedro Sánchez i Oriol Junqueras, van en la mateixa sintonia, fins i tot en voler fugir de situacions incòmodes. Recentment, Pedro Sánchez havia convocat una sèrie de reunions anomenades "el govern amb el poble", però després de la segona celebrada a Sevilla, on el varen rebre amb una xiulada, ha decidit no fer-ne cap més. Junqueras, amb la por justificada, d'una xiulada a ell i al seu partit, també va decidir no anar-hi i no cancel·lar-la perquè no podia. Però sí que va intentar que fracassés. Tanta sintonia no s'estranya, quan al Congrés, sembla, amb els seus vots, ERC són part de la coalició de govern PSOE-UP.

Joan Bermúdez i Prieto